

SPECIALIŲ TYRIMŲ TARNYBOS 2024-12-30 KORUPCIJOS RIZIKOS ANALIZĖS IŠVADOJE DĖL VALSTYBINĖS LIGONIŲ KASOS PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJOS BEI VILNIAUS, KAUNO, KLAIPĖDOS, ŠIAULIŲ IR PANEVĖŽIO TERITORINIŲ LIGONIŲ KASŲ VYKDOMOS ŪKIO SUBJEKTŲ KONTROLĖS PROCESŲ Nr. 3K-21075 PATEIKTŲ PASIŪLYMŲ ĮGYVENDINIMO ATASKAITA
2026 m. birželio 29 d. Nr. 7K-2877

<i>Pateiktos pastabos</i>	<i>Pasiūlymai pagal pateiktas pastabas</i>	<i>Duomenys apie pastabų ir pasiūlymų įgyvendinimą</i>	<i>Informacijos atnaujinimas</i>
1. Kritinės antikorupcinės pastabos			
„4.1.1.1. Neproporcingai dideli stebėsenos ir kontrolės procedūrų skaičiai tarp skirtingų TLK suponuoja korupcijos pasireiškimo tikimybę ūkio subjektų kontrolės planavimo procese, kuriame didelė diskrecija suteikiama vietinėms TLK ir jų specialistams priimti sprendimus dėl šios kontrolės planavimo ir atlikimo (motyvai nurodyti 3.1. skyriuje).“	„5.1.1.1. Tobulinti Kontrolės aprašo nuostatas ir numatyti objektyvius kriterijus dėl privalomų kontrolės veiksmų pradėjimo. 5.1.1.2. Centralizuoti ir papildomomis kontrolės priemonėmis koordinuoti visų TLK vykdomų stebėsenų ir kontrolės procedūrų planavimo bei įgyvendinimo procedūras (dėl kritinės antikorupcinės pastabos Nr. 4.1.1.1.).“	5.1.1.1. Įgyvendinta. Nuo 2025 m. liepos 1 d. įsigaliojo Asmens sveikatos priežiūros įstaigų, vaistinių ir kitų ūkio subjektų, sudariusių sutartis su Valstybine ligonių kasa prie Sveikatos apsaugos ministerijos, veiklos priežiūros tvarkos aprašo, patvirtinto Valstybinės ligonių kasos prie Sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – VLK) direktoriaus 2014 m. sausio 21 d. įsakymu Nr. 1K-10 „Dėl Asmens sveikatos priežiūros įstaigų, vaistinių ir kitų ūkio subjektų, sudariusių sutartis su Valstybine ligonių kasa prie Sveikatos apsaugos ministerijos, veiklos priežiūros tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Aprašas Nr. 1K-10), pakeitimas. 5.1.1.2. Įgyvendinta – vadovaujantis Aprašu Nr. 1K-10, VLK direktorius tvirtina vieną Planinių kontrolės procedūrų (2026 m. gegužės 12 d. įsigaliojus Aprašo Nr. 1K-10 naujai redakcijai, patvirtintai VLK direktoriaus 2026 m. gegužės 8 d. įsakymu Nr. 1K-194, – patikrinimų) metinį planą, kuriame nustatytos patikrinimų kryptys. Vadovaujantis metiniu planu, tvirtinami bendri ketvirtiniai patikrinimų planai. Juose nurodomos įstaigos, kurios bus tikrinamos, ir teritorinis skyrius, kuris atliks patikrinimą. Įstaigų priežiūros teritoriniuose skyriuose nevykdomi atskiri kontrolės procedūrų planavimai.	

PATVIRTINTA
Valstybinės ligonių kasos
prie Sveikatos apsaugos
ministerijos direktoriaus
Gyčio Bendoriaus

<i>Pateiktos pastabos</i>	<i>Pasiūlymai pagal pateiktas pastabas</i>	<i>Duomenys apie pastabų ir pasiūlymų įgyvendinimą</i>	<i>Informacijos atnaujinimas</i>
„4.1.1.2. Automatizuota stebėsenos sistema yra tobulintina, kadangi ji realiu laiku nesugeba informuoti atsakingų Ligonų kasų specialistų, kurie galėtų imtis atitinkamų priemonių ir šitie pažeidimai yra identifikuojami tik kontrolės procedūrų metu. Taip pat, praktikoje egzistuoja atvejai, kai ūkio subjektai galimai piktnaudžiauja ASPĮ naudojamos IS netinkamu veikimu (motyvai nurodyti 3.2. skyriuje).“	„5.1.1.3. Tobulinti Privalomojo sveikatos draudimo informacinės sistemos „SVEIDRA“ posistemių funkcionalumą, kuris padėtų efektyviau identifikuoti ūkio subjektų neatitiktis ir informuotų atsakingus specialistus (dėl kritinės antikorupcinės pastabos Nr. 4.1.1.2.). „5.1.1.4. Kartu su ASPĮ spręsti informacinės sistemos Foxus netinkamą veikimą, eliminuojant ūkio subjektų galimybę piktnaudžiauti šios sistemos veikimo trūkumais. Alternatyviu atveju, svarstyti visų IS centralizavimą ar konsolidavimą, kurios pagrindu visos administravimo galimybės priklausytų pačiai VLK (dėl kritinės antikorupcinės pastabos Nr. 4.1.1.2.).“	5.1.1.3. Numatoma tęsti privalomojo sveikatos draudimo informacinės sistemos „Sveidra“ (toliau – „Sveidra“) posistemių tobulinimą, siekiant užtikrinti duomenų apie suteiktas paslaugas kokybę. Nuolatos kuriamos naujos ir tobulinamos esamos duomenų apie suteiktas paslaugas tikrinimo taisyklės, kuriomis siekiama mažinti asmens sveikatos priežiūros įstaigų (toliau – ASPĮ) galimybes teikti neteisingus duomenis. Šiuo metu „Sveidros“ Ambulatorinių paslaugų apskaitos posistemyje (toliau – APAP) ir Stacionarinių paslaugų apskaitos posistemyje (toliau – SPAP) jau yra įdiegta daugiau nei 1 600 taisyklių. Siekiant tiksliau reglamentuoti paslaugų teikimo reikalavimus, keičiami ir teisės aktai (pvz., pradinės ambulatorinės medicininės reabilitacijos paslaugai, teikiamai grupei asmenų, kai atliekamos mažiau nei 5 procedūros, buvo sukurti atskiri kodai, nurodantys konkretų atliktų procedūrų skaičių, – tai leidžia griežčiau kontroliuoti šių procedūrų kieki). 5.1.1.4. VLK, kaip biudžetinė įstaiga, negali daryti įtakos sprendimams dėl privačios informacinės sistemos tobulinimo ir priimti su tuo susijusių norminių teisės aktų ar finansuoti tokios sistemos tobulinimo darbus. Tobulinama, papildant naujomis paslaugomis, „Sveidroje“ tvarkoma forma „Asmeniui suteiktos paslaugos“: joje ASPĮ pateikiama informacija apie paslaugas, kurių skaičius pagal paslaugų teikimo reikalavimus ribojamas tam tikru laikotarpiu. Įgyvendinta. „Sveidros“ Kontrolės taisyklių administravimo posistemis (toliau – KTAP) buvo galutinai įdiegtas 2025 m. rugsėjo 9 d. (priėmimo–perdavimo aktas Nr. 20, 2024 m. lapkričio 6 d. sutartis 1SUT-500). KTAP sukurta 500 taisyklių, įdiegtų APAP, ir 586 taisyklės, įdiegtos SPAP.	
„4.1.1.3. TLK specialistai netaiko administracinės atsakomybės ir	„5.1.1.5. Keisti poveikio priemonių skyrimo praktiką ūkio		

PATVIRTINTA
Valstybinės ligonių kasos
prie Sveikatos apsaugos
ministerijos direktoriaus
Gyčio Bendoriaus

<i>Pateiktos pastabos</i>	<i>Pasiūlymai pagal pateiktas pastabas</i>	<i>Duomenys apie pastabų ir pasiūlymų įgyvendinimą</i>	<i>Informacijos atnaujinimas</i>
neskiria įspėjimo, kai tam galimai egzistuoja visos sąlygos. Ūkio subjektui neskiriant net įspėjimo, yra itin apsunkinama galimybė kartotinės kontrolės procedūros metu skirti baudą, kadangi nebūtų nustatomas pakartotinis pažeidimas. Be to, ANK numatytos galimai per švelnios finansinės nuobaudos, o dabartinė poveikio priemonių sistema neturi realaus ar bent pakankamai efektyvaus poveikio ūkio subjektams. Tokios situacijos kelia neteisėtų susitarimų riziką, gali būti sukuriamas ūkio subjektų „nebaudžiamumo“ jausmas (motyvai nurodyti 3.5. skyriuje).“	subjektų veiklos priežiūros ir kontrolės procese, ir esant tinkamoms sąlygoms, skirti ūkio subjektams administracinę atsakomybę (dėl kritinės antikorupcinės pastabos Nr. 4.1.1.3). 5.1.1.6. Keisti praktiką ūkio subjektų veiklos priežiūros ir kontrolės procese, ir ūkio subjektams skirti realias finansines sankcijas (dėl kritinės antikorupcinės pastabos Nr. 4.1.1.3).“	5.1.1.5. Igyvendinta. Atlikus kontrolės procedūras ir nustačius pažeidimus, taikomos Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso (toliau – ANK) numatytos sankcijos, o, nustačius galimai padarytos nusikalstamos veikos sudėtį, informacija apie tai perduodama kompetentingoms institucijoms. Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymo (toliau – SDĮ) pakeitimus, įsigaliojusius 2025 m. liepos 1 d., buvo peržiūrėtos Poveikio priemonių taikymo ūkio subjektams, sudariusiems sutartis su Valstybine ligonių kasa prie Sveikatos apsaugos ministerijos ar teritorinėmis ligonių kasomis, metodinės rekomendacijos, patvirtintos VPK direktoriaus 2023 m. lapkričio 16 d. įsakymu Nr. 1K-300 „Dėl Poveikio priemonių taikymo ūkio subjektams, sudariusiems sutartis su Valstybine ligonių kasa prie Sveikatos apsaugos ministerijos ar teritorinėmis ligonių kasomis, metodinių rekomendacijų patvirtinimo“, ir Valstybinės ligonių kasos prie Sveikatos apsaugos ministerijos ir teritorinių ligonių kasų administracinių nusižengimų bylų nagrinėjimo taisyklės, patvirtintos VPK direktoriaus 2023 m. lapkričio 16 d. įsakymu Nr. 1K-299 „Dėl Valstybinės ligonių kasos prie Sveikatos apsaugos ministerijos ir teritorinių ligonių kasų administracinių nusižengimų bylų nagrinėjimo taisyklių patvirtinimo“, bei atlikti šių teisės aktų pakeitimai. (VLP direktoriaus 2026 m. gegužės 18 d. įsakymas Nr. 1K-206 „Dėl Valstybinės ligonių kasos prie Sveikatos apsaugos ministerijos direktoriaus 2023 m. lapkričio 16 d. įsakymo Nr. 1K-300 „Dėl Poveikio priemonių taikymo ūkio subjektams, sudariusiems sutartis su Valstybine ligonių kasa prie Sveikatos apsaugos ministerijos ar teritorinėmis ligonių kasomis, metodinių rekomendacijų patvirtinimo“ pakeitimo“, VPK direktoriaus 2026 m. birželio 23 d. įsakymas Nr. 1K-245 „Dėl Valstybinės ligonių kasos prie Sveikatos apsaugos ministerijos direktoriaus 2023 m. lapkričio 16 d. įsakymo Nr. 1K-299 „Dėl Valstybinės ligonių kasos prie Sveikatos apsaugos ministerijos ir	

PATVIRTINTA
Valstybinės ligonių kasos
prie Sveikatos apsaugos
ministerijos direktoriaus
Gyčio Bendoriaus

<i>Pateiktos pastabos</i>	<i>Pasiūlymai pagal pateiktas pastabas</i>	<i>Duomenys apie pastabų ir pasiūlymų įgyvendinimą</i>	<i>Informacijos atnaujinimas</i>
		teritorinių ligonių kasų administracinių nusižengimų bylų nagrinėjimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“). 5.1.1.6. Igyvendinta. Kontrolės procedūrų metu nustacius ANK nurodytus administracinio nusižengimo sudėties požymius, taikomos ANK nustatytos sankcijos. 2026 metų pirmąjį pusmetį buvo surašyta 20 administracinių nusižengimų protokolų / nutarimų. Tais atvejais, kai įtariama galima nusikalstama veika, ši informacija yra perduodama kompetentingai ikiteisminio tyrimo institucijai. Buvo parengtas Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 31-1 straipsnio pakeitimo, įstatymo papildymo 30¹ ir 31² straipsniais įstatymo projektas (reg. Nr. 25-17412) (toliau – SDĮ projektas) ir Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 12, 54, 55, 57, 58, 59 ir 61 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas (reg. Nr. 25-17413) (toliau – ANK projektas). SDĮ projektu numatoma nustatyti finansines sankcijas už teisės aktų pažeidimus. ANK projektu numatoma griežtinti ASPĮ, vaistinių ir kitų ūkio subjektų atsakomybę už ANK 12, 54, 55, 57, 58, 59 ir 61 straipsniuose nurodytus nusižengimus, taip pat įteisinti naujas poveikio priemones, kurios turėtų juntamą, atgrasantį poveikį (pinigines baudas, draudimą tam tikrą laiką sudaryti naują sutartį, jeigu ankstesnė sutartis buvo nutraukta dėl teisės aktų pažeidimų) ir neleisti išvengti atsakomybės. Viena iš priemonių, numatytų 2025 m. kovo 28 d. Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybai išsiųstoje Pateiktų pasiūlymų įgyvendinimo lentelėje, – taikyti administracinę atsakomybę supaprastintų neatitiktų vertinimo procedūrų metu – negali būti įgyvendinta. Pažymėtina, kad supaprastintų kontrolės procedūrų paskirtis – suteikti ASPĮ ar įmonei galimybę, neatliekant veiklos patikrinimo, savanoriškai grąžinti neteisėtai panaudotas Privalomojo sveikatos draudimo fondo (toliau – PSDF) biudžeto lėšas. Tokia procedūra savo esme priskirtina	

PATVIRTINTA
Valstybinės ligonių kasos
prie Sveikatos apsaugos
ministerijos direktoriaus
Gyčio Bendoriaus

<i>Pateiktos pastabos</i>	<i>Pasiūlymai pagal pateiktas pastabas</i>	<i>Duomenys apie pastabų ir pasiūlymų įgyvendinimą</i>	<i>Informacijos atnaujinimas</i>
		konsultavimo ir stebėsenos priemonėms, o ne sankcijų taikymo mechanizmui, todėl administracinės atsakomybės taikymas šiuo atveju būtų nepagrįstas. Be to, ši procedūra yra orientuota į klaidų ištaisymą ir savanorišką neteisėtai panaudotų lėšų grąžinimą, todėl administracinės atsakomybės taikymas prieštarautų šiam tikslui. Atkreiptinas dėmesys ir į tai, kad, atliekant supaprastintą kontrolės procedūrą, įstaigos ar įmonės atžvilgiu nėra priimamas VLK direktoriaus sprendimas, poveikio priemonė pagal SDĮ – įpareigojimas atlyginti žalą PSDF biudžetui – nėra taikoma. Nesant direktoriaus sprendimo (privalomumo) atlyginti žalą PSDF biudžetui, administracinės atsakomybės taikymas būtų ginčytinas.	
„4.1.1.4. Teisiniame reglamentavime ir praktiniame jo taikyme nėra aiškios kontrolės procedūras atliekančių specialistų rotacijos. Tokia reglamentavimo stoka prisideda prie atvejų, kuomet tą patį ūkio subjektą tikrina tie patys darbuotojai, o tai gali sukelti neteisėtų susitarimų ir neobjektyvių sprendimų rizikas (motyvai nurodyti 3.6. skyriuje).“	„5.1.1.7. Teisiniame reglamentavime, atsižvelgiant turimas žmogiškųjų išteklių galimybes (pavyzdžiui, numatant išimtis), įtvirtinti vidinę TLK darbuotojų rotacijos procedūrą, pagal kurią būtų aiškiai apibrėžti atvejai ar nurodytas minimalus intervalas tarp tų pačių darbuotojų dalyvavimo to paties ūkio subjekto kontrolės procedūroje (dėl kritinės antikorupcinės pastabos Nr. 4.1.1.4.).“	Po VLK ir TLK konsolidacijos įsteigus Įstaigų priežiūros departamentą atsirado reali galimybė užtikrinti specialistų rotaciją, įtraukiant į kontrolės procedūras specialistus iš skirtingų Įstaigų priežiūros departamento teritorinių skyrių, ir tikrinti įstaigas skirtingose veiklos zonose, kartu užtikrinant ir tolygesnį darbo krūvio paskirstymą. Įgyvendinta. Šie principai yra nustatyti Aprašo Nr. 1K-10 pakeitime, kuris įsigaliojo nuo 2025 m. liepos 1 d. Šiame apraše nustatyta, kad kiekvieną metų ketvirtį turi būti atliekami ne mažiau nei 5 rotaciniai patikrinimai.	
2. Kitos antikorupcinės pastabos			
„4.1.2.1. Kvestionuotina, ar visos VLK nustatomos prioritetinės kontrolės	„5.1.3.1. Iš naujo įvertinti prioritetines kontrolės kryptis,	Įgyvendinta. Nuo 2025 m. liepos 1 d įsigaliojo Aprašo Nr. 1K-10 pakeitimas, pagal kurį turi būti tvirtinamas metinis kontrolės procedūrų	

PATVIRTINTA
Valstybinės ligonių kasos
prie Sveikatos apsaugos
ministerijos direktoriaus
Gyčio Bendoriaus

<i>Pateiktos pastabos</i>	<i>Pasiūlymai pagal pateiktas pastabas</i>	<i>Duomenys apie pastabų ir pasiūlymų įgyvendinimą</i>	<i>Informacijos atnaujinimas</i>
kryptys objektyviai atitinka potencialiai didžiausią riziką keliančias kryptis. Neskiriant pakankamai dėmesio tokioms sritims, gali būti nenustatoma žala PSDF biudžetui, o tai paneigia visuomeninį lūkestį dėl skaidraus sveikatos apsaugos biudžeto naudojimo (motyvai nurodyti 3.3. skyriuje).“	kurios objektyviai atitiktų didžiausią nustatomą žalą keleto metų laikotarpiu ar įvesti kitus, objektyvius planavimo kriterijus (dėl kritinės antikorupcinės pastabos Nr. 4.1.2.1).“	(2026 m. gegužės 12 d. įsigaliojus Aprašo Nr. 1K-10 naujai redakcijai, patvirtintai VLK direktoriaus 2026 m. gegužės 8 d. įsakymu Nr. 1K-194, – patikrinimų) planas.	
„4.1.2.2. Šiuo metu galiojantys ūkio subjektų veiklos rizikos nustatymo kriterijai yra nepalankūs didelėms ASPĮ, kurios išlaikomos iš valstybės lėšų, kadangi jos ir savo įsteigimo tikslu yra įpareigosotos atsižvelgti į visuomeninius poreikius, todėl dėl savo plataus spektro teikiamų asmens sveikatos priežiūros paslaugų ir šių paslaugų teikimo masto, savaime atitinka didelės rizikos kriterijus, o privačios ASPĮ, galimai nepatenka vien dėl to, jog teikia gerokai mažiau paslaugų ir atskirais atvejais, specializuojasi tokiose srityje, kurios neatitinka rizikos kriterijų. Dėl to pastarosioms gali būti skiriama mažiau dėmesio duomenų stebėjimo metu, neplanuojant kontrolės procedūras ir kt. (motyvai nurodyti 3.4 skyriuje).“	„5.1.3.2. Tikslinti Įstaigų ir įmonių veiklos rizikingumo laipsnio procedūrą, pakeičiant/patikslinant rizikos rodiklius, kurie galėtų tiksliau atspindėti ūkio subjektų keliamą riziką (dėl kritinės antikorupcijos pastabos Nr. 4.1.2.2).“	Įgyvendinta – atliktas Asmens sveikatos priežiūros įstaigų ir kitų įstaigų bei įmonių, sudariusių sutartis su Valstybine ligonių kasa prie Sveikatos apsaugos ministerijos ar teritorinėmis ligonių kasomis, veiklos rizikos vertinimo tvarkos aprašo, patvirtinto VLK direktoriaus 2015 m. lapkričio 19 d. įsakymu Nr. 1K-339 „Dėl Asmens sveikatos priežiūros įstaigų ir kitų įstaigų bei įmonių, sudariusių sutartis su Valstybine ligonių kasa prie Sveikatos apsaugos ministerijos, veiklos rizikos vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, pakeitimas.	
„4.1.2.3. Supaprastintos neatitikčių vertinimo procedūros teisinis	„5.1.3.3. Keisti Supaprastintos neatitikčių vertinimo procedūros	Įgyvendinta. Nuo 2026 m. gegužės 12 d. įsigaliojo Asmens sveikatos priežiūros įstaigų, vaistinių ir kitų ūkio subjektų, sudariusių sutartis su	

PATVIRTINTA
Valstybinės ligonių kasos
prie Sveikatos apsaugos
ministerijos direktoriaus
Gyčio Bendoriaus

<i>Pateiktos pastabos</i>	<i>Pasiūlymai pagal pateiktas pastabas</i>	<i>Duomenys apie pastabų ir pasiūlymų įgyvendinimą</i>	<i>Informacijos atnaujinimas</i>
reglamentavimas kelia korupcijos pasireiškimo tikimybę, kadangi numato tik kelis atvejus, kuomet SNVP pereina į kontrolės procedūrą. Manytina, jog tokie pagrindai, kuomet neatsižvelgiama į galimos žalos dydį, neatitikimų pasikartojimą ir sistemiškumą, yra ydingi antikorpinių požiūriu (motyvai nurodyti 3.8. skyriuje).“	teisinių reglamentavimą, papildant jį pagrindais, kuomet Supaprastinta neatitikčių vertinimo procedūra pereina į kontrolės procedūrą (pavyzdžiui, numatant, kad SNVP automatiškai pereitų į išsamesnę kontrolės procedūrą, jei nustatyta žala viršytų tam tikrą slenkstį, ar tam tikrose situacijose, ar esant pagrindui apie įtariamą sukčiavimo atvejį, matomas pakartotinumai ir kt.) (dėl kritinės antikorpinės pastabos Nr. 4.1.2.3). 5.1.3.4. Pritaikyti jau galiojantį veiklos rizikos vertinimo procesą Supaprastintoje neatitikčių vertinimo procedūroje (dėl kitos antikorpinės pastabos Nr. 4.1.2.3).“	Valstybine ligonių kasa prie Sveikatos apsaugos ministerijos, veiklos priežiūros tvarkos aprašo Nr. 1K-10 nauja redakcija, patvirtinta VLK direktoriaus 2026 m. gegužės 8 d. įsakymu Nr. 1K-194. Pažymėtina, kad supaprastintų kontrolės procedūrų paskirtis – suteikti ASPI ar įmonei galimybę, neatliekant veiklos patikrinimo, savanoriškai grąžinti neteisėtai panaudotas PSDF biudžeto lėšas. Tokia procedūra savo esme priskirtina konsultavimo ir stebėsenos priemonėms ir atliekama pagal stebėsenos metu gautus rezultatus, nepriklausomai nuo ASPI rizikos lygio. Be to, jei supaprastintos procedūros metu nustatoma žala PSDF biudžetui, tai indikuoja ASPI rizikos lygio augimą, o kontrolės procedūros (nuo 2026 m. gegužės 12 d. – patikrinimai) atliekamos atsižvelgiant į rizikos lygį – daugiau kaip 50 proc. procedūrų atliekamos aukšto rizikos lygio ASPI. .	